

Tevredenheid wordt tot gelatenheid

Vijftien jaar zijn verstreken sinds die wonderlijke ontmoetingen, waarover ik nog niet ben uitgepraat. Sindsdien ben ik niet meer wie ik was. Ik was een man die niet uit zijn evenwicht te brengen was, ik was keien keihard. Als je denkt aan zo'n mooie antieke weegschaal, met aan weerszijden een schaal ... op de ene een gewicht, op de andere het te wegen object – dan zie je wat evenwicht eigenlijk is. Het is labiel, het slaat gemakkelijk uit wanneer aan een kant het gewicht verandert.

Niet bij mij dus. Ik heb in het evenwichtspunt een dikke schroef gedraaid, waardoor er nooit meer wankeling kon zijn. Muurvast zat alles, ik kon in elke situatie mijn evenwicht bewaren.

De eerste aanblik van deze jonge knaap, die Italiaanse dokter, maakte de schroef lam. Hij wás evenwicht, in alle opzichten. Alleen berustte bij hem het evenwicht op overwicht over zichzelf, zo jong als hij was. Macht, jawel ... maar niet over anderen. Ik voelde dat toen, begreep er niks van. Wat wel overduidelijk werd, dat was dat mijn orde verstoord werd, blijvend verstoord.

Er ontstond een punt van chaos, dat breidde zich uit en bracht mijn gehele zijn aan het wankelen. Ik kon niet meer zijn wie ik steeds was geweest, kon dat steeds minder. Wat altijd mijn kracht was geweest, werd een lege machteloosheid. Eerst alleen in de ontmoetingen met hem, maar later strekte de werking zich steeds meer uit tot andere contacten met mensen. Mijn macht glipte als water door mijn vingers, steeds minder houvast had ik.

Maar ik zal teruggaan naar die eerste weken en vertellen hoe het verder ging. Ik begon van die jongen te houden, van zijn prachtige mannelijke uiterlijk, maar vooral van zijn volmaakte beheersing. Zoals een roofdier vanuit het instinct volmaakt waakzaam is, zo was deze jongen als vanuit een natuurlijke aanleg volmaakt beheerst. Hij was op geen enkele wijze van zijn stuk te brengen, maar er was geen spoor van hardheid. Ik begreep steeds beter dat dit was waarnaar ik had gestreefd, maar dat ik het omgekeerde had bereikt. Ik ontvlamde in bewondering, juist voor de natuur van de jongen, en ik had nogal wat moeite om die gevoelens te onderscheiden van een verliefdheid. Steeds moest ik me voorhouden dat ik geen zin voelde in fysiek contact, dat ik echt alleen maar verlangde naar zijn aanwezigheid. Ik wilde afkijken hoe hij 'het' deed en ik wilde genieten van zijn volmaaktheid. Van de tedere warmte in zijn mooie bruine ogen, van de plotseling doorbrekende vrolijkheid, die zijn toch ook grote ernst in evenwicht hield. Van zijn gespierde gestalte met de fijne doktershanden... Het was wel verliefdheid, maar van psychische aard. Het was meer dan de liefde van een vader voor zijn zoon, want er was geen bloedband, er was alleen dat fascinerende evenwicht, waardoor hij onbelemmerd door wat dan ook in het leven leek te

staan.

Verscheurd werd ik door ambivalentie. Ik voelde liefde in me ontstaan, maar tegelijk groeide een vernietigende afgunst. Hoe kon deze jonge knaap zo zijn, zonder er iets voor te doen, zonder wat voor training ook?

Was dit een toevalstreffer in de natuur? Een genetisch samenspel zoals het nooit voorkomt? Of maakte hij beter gebruik van wat een mens zoal als zijn eigenschappen meekrijgt? En waarom kon hij dat wel en ik niet? Ik stelde hem voortdurend op de proef met lastige vragen, vervelend gedrag, verhulde dreigementen, maar hij wankelde niet, nooit, geen fractie van een seconde. Als hij kon vechten, zou je het altijd van hem verliezen, in een duel zou je absoluut verloren zijn. In alles had hij een feilloze trefzekerheid, waardoor elke poging tot intimidatie belachelijk werd. Ik bleef het proberen, maar ik werd zó belachelijk, dat ik totaal gefrustreerd raakte.

‘Wat is er in godsnaam met jou aan de hand!’ klaagde Cindy. ‘Ik ken je als een sterke vent, maar hier loop je maar in gedachten rond, je komt tot niks. Als ik wat tegen je zeg, hóór je me niet eens.’

‘Wat bedoel je met ’sterke vent?’

‘In elk geval niet zo’n huilebalk als jij. Je bent ergens door gekwetst. Door mij?’

Ik lachte spottend, en zweeg. Ze verveelde me, ik vond haar schoonheid afstotend. Ik stond op en liep weg. Ik hoopte steeds hem tegen te komen, ik wist ongeveer wanneer hij te voet aan kwam lopen. Dan maakten we een praatje en als hij tijd had dronken we samen iets. We praatten over van alles, maar nooit meer over mijn ‘loopbaan’.

In de derde week van mijn verblijf daar maakten we op zijn verzoek samen een wandeling door de bergen. Hij kende daar elke weg, elk pad. Toen we langzaam begonnen te klimmen vroeg ik:

‘Doe je dit met al je patiënten? Om te zien of je behandeling aanslaat?’ Ik voelde mijn enkels, knieën en heupen.

Hij bleef staan, keek onderzoekend naar me en antwoordde:

‘Nee, ik ga gewoon graag met je wandelen. Dit kun je best, dat zie je zo. Het is een makkelijke wandelroute.’

‘Goed, goed.’ morde ik.

Lenig ging hij me voor. Hij droeg professionele bergschoenen en een driekwart broek. Ik zag zijn gespierde kuiten. Mijn conditie was goed, maar ik telde meer dan het dubbele aantal levensjaren en ik had een – weliswaar genezende – reumatoïde artritis. Ik voelde me een oude man. Maar hij stopte telkens even om me op de fantastische uitzichten te wijzen en ik genoot van zijn aanwezigheid. Ook dat was nieuw voor me, want ik kende uitsluitend het genot aan mijzelf.

We bereikten een vlakke landweg, met uitzichten naar alle kanten. De bergen zijn daar niet zo hoog, maar je kijkt toch over diepe dalen uit. Er lag een uitspanning, waar we op het eenvoudige terras iets konden eten en drinken.

‘Geloof je in God?’ vroeg hij plotseling.

‘Ik kan er maar beter niet in geloven. Ik heb hem totnogtoe niet bepaald gediend.’

Hij hief zijn handen in een vertwijfeld gebaar omhoog.

‘Bestáát God? Los van wat jij aangenaam vindt?’

‘Je vraagt het me op het juiste moment. Op dit ogenblik, hier in de zon, naast jou op deze bergtop ... ja, er moet wel

een schepper van dit alles zijn. Ik ben geen materialist, helemaal niet.'

'Ben je dan niet bang voor hem? Vrees je hem niet?'

'Hoezo?'

'Nu, je hebt me toch gezegd dat je een misdadiger bent? Hoe moet het dan verder met je?'

Ik schoot in een spottende lach.

'Maak je je daar zorgen over?'

Maar hij bleef ernstig en antwoordde:

'Ja.'

Zijn 'ja' kwam als een vuistslag in mijn gezicht. Zo draaide hij die schroef in mijn hypomochlion los, en bracht me totaal aan het wankelen.

'Wat kan het je schelen. Je bent geen zielzorger, hè.'

'Véél kan het me schelen, als vriend van jou.'

Vriend ... dat tegeltje op de wc in de kroeg ... met zo'n versje van Toon Hermans ... als je iemand hebt die met je lacht en grient ... dan heb je een vriend. Sentimentele flauwekul, maar ik viel voor dat woord, ik viel in een afgrond van eenzaamheid. Ik kon geen stom woord meer zeggen. Hij wel, hij zei:

'Je hebt me niet verteld wat je precies doet, misschien is dat ook beter, wíl ik dat helemaal niet weten. Misschien zie ik in jou de vader die ik niet heb gehad.'

'Mooie vader-' protesteerde ik.

'Je hebt toch alles? Een gezond lichaam, sterk en mooi. Een prachtkop, een sterke ziel...'

'En een rotkarakter. Man, je kent me toch niet!'

Wat overkwam me nu toch!

'Ik ken je wel.'

'Je vergist je. Je ziet in mij iets wat jij ook hebt. Alleen heb

ik het langs zeer speciale weg verworven, terwijl het bij jou – nou ja, ik weet het ook niet. Zo diep denk ik nooit – en praat ik al helemaal niet.’

Hij zweeg, misschien toch wat ontmoedigd.

We kregen onze koffie met mineraalwater en een broodje. Misschien was dit het mooiste moment in mijn leven. Een onbewolkte hemel, de zon daarboven én naast me, als mijn vriend. Wederzijdse liefde? Hij zei:

‘Misschien is dat wel zo. Mijn interpretatie van jouw kracht kan verkeerd zijn. Ik heb nog niet zoveel mensenkennis. Maar de lotsverbondenheid die ik voel is geen vergissing. Dat voel je zelf toch ook.’

Ik knikte hopeloos en hij vervolgde:

‘Dus maak ik me zorgen. God bestaat en hij zal je oordelen, geloof me maar.’

‘Jullie Italianen zijn pathetisch, dramatisch.’

‘Mijn moedertaal is Duits, ik ben in Süd-Tirol geboren.’

‘Je bent een echte Italiaan. Pathetisch.’

‘Als je bedoelt dat ik gevoelens heb, ja dan heb je gelijk. Jij bent een nuchtere Hollander, ik een pathetische Italiaan. En ik ben bezorgd.’

‘Wat wil je dan? Moet ik gaan biechten?’

‘Nee, je moet je bezinnen. Op jezelf, je leven.’

Ik voelde een onmacht in me aanzwellen die ondraaglijk werd. Hij moest zijn kop houden!

‘Hou in Godsnaam je kop. Gedraag je dan als mijn zoon en zwijg!’

Hij zweeg.

Een roofvogel maakte dreigende cirkels in de lucht, waarschijnlijk boven een prooi...